
Vergaderjaar 2004–2005

30 100 B

Jaarverslag en slotwet Gemeentefonds 2004

Nr. 2

**RAPPORT BIJ HET JAARVERSLAG 2004 VAN HET GEMEENTE-
FONDS (B)**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 18 mei 2005

Hierbij bieden wij u aan het op 9 mei 2005 door ons vastgestelde «Rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds (B)».

Algemene Rekenkamer

drs. Saskia J. Stuiveling,
president

Jhr. mr. W. M. de Brauw,
secretaris

Inhoud

Samenvatting		5
1	Inleiding	6
1.1	Rapport bij het jaarverslag	6
1.2	Het Gemeentefonds	6
1.3	Opzet van het onderzoek	6
1.4	Leeswijzer	6
2	Jaarverslag	8
2.1	Financiële informatie en saldibalans	8
2.2	Informatie over de bedrijfsvoering	9
2.3	Informatie over beleid	9
3	Beheer Gemeentefonds	10
3.1	Conclusies	10
4	Reactie minister	11
Bijlage 1	Overzicht fouten en onzekerheden in de financiële informatie	12
Bijlage 2	Totaaloverzicht begrote en verantwoorde verdragen	13
Bijlage 3	Gebruikte afkortingen	14

SAMENVATTING

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds (B) voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 stelt. Daarnaast heeft zij het financieel beheer beoordeeld. In dit rapport zijn het oordeel en de belangrijkste resultaten van het onderzoek opgenomen.

De volgende passages vatten de resultaten kort samen.

Financiële informatie

De uitgaven van het Gemeentefonds in 2004 bedragen: € 11 817,5 miljoen. De verplichtingen bedragen € 12 019,9 miljoen, en de ontvangsten € 11 817,5 miljoen.

Het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds voldoet aan de gestelde eisen.

Bedrijfsvoering

Over de bedrijfsvoering geeft de Algemene Rekenkamer voor het Gemeentefonds geen afzonderlijk oordeel.

Beleidsinformatie

De informatie over het gevoerde beleid in het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds is op deugdelijke manier tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingseisen.

Reactie minister en nawoord Algemene Rekenkamer

De minister van BZK ziet in de positieve inhoud van het conceptrapport bij het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds geen aanleiding voor een nadere reactie.

1 INLEIDING

1.1 Rapport bij het jaarverslag

De Algemene Rekenkamer heeft onderzocht of het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds voldoet aan de eisen die de Comptabiliteitswet 2001 (CW 2001) stelt. Daarnaast heeft zij het financieel beheer beoordeeld. In dit rapport vindt u het oordeel en de belangrijkste resultaten van het onderzoek.

1.2 Het Gemeentefonds

De instelling van het Gemeentefonds is geregeld in artikel 3 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw). In artikel 1 van de wet is vastgesteld dat het begrotingsfonds wordt beheerd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de staatssecretaris van Financiën. Met ingang van 1 mei 2004 heeft het Ministerie van BZK een aantal taken op het terrein van het Gemeentefonds overgenomen van het Ministerie van Financiën. Deze taken betreffen de administratie en de controle van het Gemeentefonds. De accountantscontrole wordt uitgevoerd door de auditdienst van het Ministerie van BZK. Beide bewindspersonen stellen jaarlijks de verdeling van de algemene uitkeringen over de gemeenten vast. Behalve via de algemene uitkeringen, kunnen middelen voor gemeenten ook via een tijdelijke integratie-uitkering worden verdeeld. Omdat de gemeenten autonoom zijn in het voeren van het beleid dat wordt gefinancierd uit het Gemeentefonds, hebben de minister van BZK en de staatssecretaris van Financiën geen verantwoordelijkheid voor de resultaten die de gemeenten met deze gelden behalen. Zij leggen daarover dan ook geen verantwoording in het jaarverslag af. Het beleid van de bewindslieden richt zich uitsluitend op een *toereikende omvang* en een *adequate verdeling* van het fonds.

De uitgaven van het Gemeentefonds in 2004 bedragen: € 11 817,5 miljoen. De verplichtingen bedragen € 12 019,9 miljoen, en de ontvangsten € 11 817,5 miljoen.

1.3 Opzet van het onderzoek

De Algemene Rekenkamer heeft op basis van de risicoanalyse 2004 een programma opgesteld voor het jaarlijkse rechtmatigheidsonderzoek bij het Gemeentefonds. De risicoanalyse gaf geen aanleiding tot een nader onderzoek bij het Gemeentefonds.

Het onderzoeksprogramma 2004 bevat naast het onderzoek naar de in het jaarverslag opgenomen (financiële en niet-financiële) informatie, tevens een review op de controle van de departementale auditdienst. De Algemene Rekenkamer heeft dit onderzoek verricht om vast te kunnen stellen of zij gebruik kan maken van de werkzaamheden van de auditdienst.

1.4 Leeswijzer

Het rapport bij het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds omvat, behalve een samenvatting en een inleiding, twee hoofdstukken, te weten: «Jaarverslag» (hoofdstuk 2) en «Beheer van het Gemeentefonds» (hoofdstuk 3).

Hoofdstuk 2 beschrijft het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag en de saldibalans van het Gemeentefonds.
Hoofdstuk 3 bevat het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het financieel beheer van het Gemeentefonds.

2 JAARVERSLAG

De Algemene Rekenkamer heeft het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds beoordeeld. Zij heeft onderzocht of het Gemeentefonds het geld volgens de regels heeft uitgegeven en in het jaarverslag daarover goed verantwoording aflegt. Waar dit niet het geval is, spreekt de Algemene Rekenkamer van een onrechtmatigheid of van een ondeugdelijke weergave.

In dit hoofdstuk staat het oordeel van de Algemene Rekenkamer over het jaarverslag als geheel. Dit oordeel is opgebouwd uit de oordelen over de volgende onderdelen van het jaarverslag:

- financiële informatie en saldibalans;
- informatie over bedrijfsvoering;
- informatie over beleid.

Deze deeloordelen komen aan de orde in de volgende paragrafen. De Algemene Rekenkamer komt tot deze oordelen op basis van bevindingen uit haar onderzoek.

Oordeel jaarverslag

Het jaarverslag over 2004 van het Gemeentefonds voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt.

2.1 Financiële informatie en saldibalans

De CW 2001 stelt de volgende eisen aan financiële informatie:

- rechtmatig totstandgekomen;
- op deugdelijke wijze weergegeven;
- overeenkomstig de verslaggevingseisen opgesteld.

Oordeel financiële informatie

De financiële informatie in het jaarverslag over 2004 van het Gemeentefonds voldoet aan de eisen die de CW 2001 stelt.

Met «financiële informatie» wordt bedoeld alle verplichtingen, uitgaven, ontvangsten in de verantwoordingsstaat over het Gemeentefonds en de toelichting daarbij.

Verantwoordingsstaat Gemeentefonds en toelichting

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de verantwoordingsstaat is opgebouwd. De Algemene Rekenkamer heeft geen fouten, onzekerheden en onvolledigheden geconstateerd.

Overzicht 1

Bedragen van de verantwoordingsstaat 2004, Gemeentefonds (x € miljoen)

	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaalbedragen verantwoordingsstaat	12 019,9	11 817,5	11 817,5
Belangrijke fouten en onzekerheden	0	0	0
Overige fouten en onzekerheden	0	0	0
Totaalbedrag fouten en onzekerheden	0	0	0

Oordeel saldibalans en toelichting

De saldibalans 2004 van het Gemeentefonds en de toelichting daarop voldoen aan de eisen die de CW 2001 stelt.

Onderstaand overzicht laat de totaalbedragen zien waaruit de saldibalans 2004 is opgebouwd en voor zover van toepassing de fouten, onzekerheden en onvolledigheden die de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd.

Overzicht 2

Saldibalans per 31 december 2004, Gemeentefonds (x € miljoen)

Totaalsaldo (debet + credit)	106 084,7
Beoordeeld totaal saldibalans debet + credit ¹	41 224,8
Totaal van fouten en onzekerheden die de tolerantiegrenzen per saldibalanspost overschrijden (zie bijlage 1)	0
Overige fouten en onzekerheden	0,2
Totaalbedrag fouten en onzekerheden	0,2

¹ Uitgaven en ontvangsten ten laste van de begroting en tegenrekeningen tellen niet mee voor het beoordeelde totaal.

Het totaal aan openstaande voorschotten dat in 2004 is afgerekend, bedraagt € 202,5 miljoen. De Algemene Rekenkamer stelt vast dat deze afrekeningen aan de eisen voldoen.

2.2 Informatie over de bedrijfsvoering

Het beheer van het Gemeentefonds wordt uitgevoerd door het Ministerie van BZK. Het jaarverslag van het Gemeentefonds bevat om die reden geen bedrijfsvoeringsparagraaf. De Algemene Rekenkamer geeft geen afzonderlijk oordeel over de informatie over de bedrijfsvoering. Het Ministerie van BZK rapporteert namelijk in haar departementale jaarverslag over de bedrijfsvoering. Voor de resultaten van ons onderzoek naar de bedrijfsvoering wordt dan ook verwezen naar ons Rapport bij het Jaarverslag 2004 van hoofdstuk VII, Ministerie van BZK.

2.3 Informatie over beleid

Bij het beoordelen van de kwaliteit van beleidsinformatie kijkt de Algemene Rekenkamer naar de wijze waarop de informatie over het beleid tot stand komt en naar de mate waarin deze voldoet aan de verslaggevingseisen.

Oordeel informatie over beleid

De informatie over het gevoerde beleid in het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingseisen.

3 BEHEER GEMEENTEFONDS

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen van de Algemene Rekenkamer over de bedrijfsvoering van het Gemeentefonds.

Bedrijfsvoering is de (interne) sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen en is gericht op het realiseren van taken en doelen van de organisatie. Onder de bedrijfsvoering vallen:

- het financieel beheer, het materieelbeheer en de daartoe bijgehouden administraties;
- de controle door de departementale auditdienst;
- de totstandkoming van de financiële informatie in het jaarverslag.

De Algemene Rekenkamer baseert haar oordelen op eisen die de CW 2001 stelt aan de onderdelen van de bedrijfsvoering.

3.1 Conclusie

Oordeel financieel beheer en de daartoe bijgehouden administraties

De administratie en de controle van het Gemeentefonds worden uitgevoerd door het Ministerie van BZK. De onderzochte onderdelen van het financieel beheer en de daartoe bijgehouden administraties in 2004 van het Gemeentefonds hebben voldaan aan de gestelde eisen.

4 REACTIE MINISTER

De minister van BZK deelt de Algemene Rekenkamer in zijn reactie van 26 april 2005 mee dat hij met belangstelling kennis heeft genomen van het conceptrapport bij het Jaarverslag 2004 van het Gemeentefonds. De positieve inhoud hiervan geeft hem geen aanleiding voor een nadere reactie.

BIJLAGE 1

OVERZICHT FOUTEN EN ONZEKERHEDEN IN DE FINANCIËLE INFORMATIE IN HET JAARVERSLAG 2004 VAN HET GEMEENTEFONDS

Saldibalans

Debet/Credit	Omschrijving Balanspost	Saldo balanspost (mln €)	Fout (min €)	Onzekerheid (mln €)	totaal F+O (min €)	totaal F+O (%)	Tolerantiegrenschreden?	onzekerheid over volledigheid (mln €)	Toelichting
		(a)	(b)	(c)	(b+c)	(b+c)/a*100	(ja/nee)		
Debet	voorschotten	40 996,1		0,1	0,1	0	nee		
credit	verplichtingen	228,7		0,1	0,1	0	nee		
				0,2	0,2				

Bovenstaande tabellen geven een overzicht van de fouten en onzekerheden die de Algemene Rekenkamer heeft geconstateerd. Het betreffen fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en in de deugdelijke weergave in het jaarverslag.

De tolerantie op artikelniveau bedraagt voor fouten en onzekerheden bij elkaar opgeteld:

- voor artikelen < € 50 miljoen: 10% van het artikelbedrag (voor de saldbalans: per individuele post);
- voor artikelen ≥ € 50 miljoen en < € 0,5 miljard: € 5 miljoen (voor de saldbalans: per individuele post), en
- voor artikelen ≥ € 0,5 miljard: 1% van het artikelbedrag (voor de saldbalans: per individuele post).

De goedkeuringstolerantie in de totalen bedraagt 1% voor alle fouten en 3% voor alle onzekerheden (exclusief onzekerheid over volledigheid).

Tegen fouten en onzekerheden kan de Algemene Rekenkamer bezwaar maken op grond van artikel 88 CW 2001.

BIJLAGE 2

TOTAALOVERZICHT BEGROTE EN VERANTWOORDE BEDRAGEN IN JAARVERSLAG 2004 VAN HET GEMEENTEFONDS

	Uitgaven			Verplichtingen		
	Begroting 2004 (€ x 1000) (stand bij 2 ^e supp)	Verantwoording 2004 (€ x 1000)	verschil abs (€) %	Begroting 2004 (€) (stand bij 2 ^e supp)	Verantwoording 2004 (€)	verschil abs (€) %
<i>Beleidsartikelen:</i>						
Art 1 gemeentefonds	11 845 129	11 817 526	- 27 603 2,3	12 044 035	12 019 858	- 24 177 2,0

BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CW	Comptabiliteitswet
Fvw	Financiële Verhoudingswet